

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
2. FEB.
1990

Letnik XLV.
Štev. 9 (2524)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10
P. b. b.

Priprave za trgovsko akademijo v teku!

Priprave na ustanovitev javne dvojezične trgovske akademije so v teku! Pred nekaj dnevi je slovensko gimnazijo v Celovcu obiskala komisija, da bi preverila možnosti za namestitev in ustanovitev te višje poklicne šole v njenih prostorih. Komisija, v kateri so bili predstavniki zveznega ministrstva za pouk, koroških deželni šolskih oblasti, nadzornik dr. Anton Feinig, za slovensko gimnazijo pristojni uradnik zvezne uprave dr. David ter

ravnatelj slovenske gimnazije dv. sv. dr. Reginald Vospernik, je ugotovila, da bi bilo delovanje trgovske akademije z določenimi gradbenimi posegi možno pod streho Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Pretekli torek se je prvič sestala tudi projektna skupina za pripravo trgovske akademije. V njej pod predstvom mag. Maje Amrusch-Hoja sodelujejo deželni šolski nadzornik dr.

Helmut Huber, nadzornik dr. Anton Feinig, dv. sv. dr. Valentin Inzko, mag. Anton Schellander ter ravnatelj slovenske gimnazije dr. Vospernik.

Po mnenju ravnatelja dr. Vospernika je pričetek delovanja trgovske akademije iz organizacijskega vidika mogoče s šolskim letom 1990/91, kar so potrdili tudi člani komisije, da pa je sedaj vse odvisno od politikov, če bodo prižgali „zeleno luč“.

Starši v Celovcu so prepričani, da sta obe šoli – tako zasebna šola Mohorjeve kot tudi javna dvojezična šola – potrebni.

slika: A. Mohar

Združenji staršev v Celovcu za zasebno in javno ljudsko šolo!

Združenje staršev Mohorjeve ljudske šole ter Skupnost staršev, ki zahteva ustanovitev javne dvojezične šole na pedagoški akademiji, zastopata skupno stališče, da sta v Celovcu potrebni obe ljudski šoli. Potreba obstaja, tudi različni pedagoški koncepti, katerih prednosti bi lahko koristili obe šoli, govorijo v prid temu dualizmu, je bilo rečeno na včerajšnji tiskovni konferenci.

Dr. Jože Messner, ki je konferenco vodil v imenu

Skupnosti staršev, in tudi podpredsednica Združenja staršev na Mohorjevi šoli Vida Obid sta zato zavrnila predlog predsednika deželnega šolskega sveta Huga Reinprechta, ki je željo Skupnosti staršev po ustanovitvi šole na vadnici pedagoške akademije odklonil in predlagal status javnosti za Mohorjevo šolo. Oba sta izpostavila sklep nedavnega razgovora obeh organizacij staršev, da podpirata ustanovitev javne dvojezične šole, ter menila,

da bi delovanje obeh dvojezičnih šol ter šolski pluralizem koristila pedagoški praksi ter odgovarjala potrebam časa. Vida Obid je tudi poudarila, da ima Združenje staršev na Mohorjevi zagotovilo lastnika, da statusa šole ne namerava spremeniti.

Tudi dr. Marjan Sturm je potrdil, da je Mohorjeva sporočila narodnostnemu sosvetu, da namerava svojo šolo obdržati kot zasebno.

Dr. Messner je opozoril tudi na mnenje priznanih

pedagogov s celovške univerze ter vodja oddelka na pedagoški akademiji v Celovcu Berndt Sandrieserja, da bi bila ustanovitev dvojezične šole na vadnici pedagoške akademije velika priložnost za razvoj šolstva na Koroškem.

Skupnost staršev za dvojezično ljudsko šolo v Celovcu se je udeležila tudi sestanka na Uradu zveznega kanclerja preteklo sredo, z ministrico Hawličkovo pa se bo srečala 28. februarja.

10. oktober: kdo bo sodeloval?

Poleg obeh slovenskih osrednjih organizacij je deželni glavar Haider na pogovor o praznovanju 10. oktobra 1990 povabil tudi predstavnike drugih združenj (KHD, KAB,...). Po razgovoru sta podpredsednik Franc Kukovica in član izvršnega odbora ZSO Mirko Messner ugotovila, da deželni politiki očitno niso pripravljeni odstopiti od že znanega in preživetega vsebinskega koncepta. Haider in njegovi uradniki so vsem organizacijam postavili rok desetih dni, v katerem naj sporočijo, če bodo sodelovale na proslavljanju.

Vabilo

Kot vsako leto, bo Zveza koroških partizanov tudi letos priredila proslavo ob grobu heroja Matije Verdnika-Tomaža in ostalih žrtev, ki jih je gestapo zverinsko pobil. Svečanost bo v nedeljo, dne

**4. februarja
ob 11. uri
na pokopališču
v Svečah.**

Udeležili se je bodo tudi gostje iz Jugoslavije. Udeležite se proslave v čim večjem številu in pripeljte s seboj tudi svoje sorodnike in znance.

Slavnostni govor bo imel tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjan Sturm. Sodelovali bodo pevci iz Bilčovsa.

Glavna pobudnika „Ljudske iniciative dolina Bele/Bürgerinitiative Vellachtal“ Jozi Hribar (levo) in Zdravko Haderlap

V dolini Bele za svetlejšo prihodnost

Pobudniki „Ljudske iniciative doline Bele/Bürgerinitiative Vellachtal“ so preteklo sredo v hotelu „Obir“ v Železni Kapli informirali jav-

nost o načrtih, s katerimi hočejo v regijo, ki je z zaprtjem tovarne celuloze na Rebrci doživela hud udarec.

(Dalje na 2. strani)

Dvojezična šolska spričevala: ZSO podpira starše

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem bo še nadalje podpirala starše v njihovi zahtevi za dvojezična spričevala za svoje otroke. V razgovoru s predstavniki Urada zveznega kanclerja ter ministrstva za pouk preteklo sredo na Dunaju je tajnik dr. Marjan Sturm zahtevo staršev, ki imajo otroke prijavljene k dvojezičnemu pouku, posredoval zveznim oblastem in pri tem poudaril, da je ZSO v primeru, da šolske oblasti ne bodo ugodile tej zahtevi, pripravljena voditi postopek do vrhovnega sodišča.

Predstavniki zveznih oblasti so na razgovoru obljubili, da bodo zahtevo upoštevali in da bodo z zaključkom šol-

skega leta 1989/90 na voljo dvojezična spričevala.

ZSO kljub tej obljubi poziva vse starše, ki so pisмено ali ustno zahtevali dvojezično polletno spričevalo, da le-to kopirajo in original priporočeno vrnejo ravnateljstvu šole. V kratkem spremnem tekstu naj vračilo enojezičnega spričevala obrazložijo s pravicami, ki so zapisane v 7. členu avstrijske državne pogodbe.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je pri tem še dodal, da bo ZSO pri vseh razgovorih odločno zahtevala izpolnitev te obljube, v nasprotnem primeru pa podvzela ustrezne pravne ukrepe.

Dolina Bela

(Nadaljevanje s 1. strani)

vnesti impulze za svetlejšo prihodnost.

Informativnega sestanka so se poleg številnih sodelavcev iniciative udeležili tudi predstavniki političnih frakcij v občinskem odboru (mag. Haderlap za SPÖ, Franc Smrtnik za EL), predstavniki izobraževalnih ustanov, mag. Hüttner od celovške univerze, dipl. inž. Mikl od Kmečke izobraževalne skupnosti), dipl. inž. Domej od Skupnosti južnokoroških kmetov, ter nekateri pomembni občani.

Govornika iniciativnega komiteja Jozi Hribar in Zdravko Haderlap sta poudarila, da skupina namerava v sodelovanju z različnimi inštitucijami, med drugim z Delovno skupnostjo za samostojni regionalni razvoj, na področjih obrti, kmetijstva, turizma, okolja ter kulture sprožiti znotraj regije impulse, ki bi občanom zagotovili delovna mesta in možnosti za preživetje v sami regiji. Na ta način pa bi tudi preprečili zvišanje števila vozačev na delo ter odseljevanje iz občine.

Kot prvi najpomembnejši ukrep za pomoč regiji in odpuščenim delavcem in delavkam tovarne „Obir“ skupina predlaga izdelavo regionalne študije, na osnovi katere bi potem nastali različni projekti za samopomoč (ustanovitev zadruga itd.) ter pobude za investicije posameznikov na raznih področjih.

Ljudska iniciativa, ki bo pravno šele ustanovljena, pa je na sestanku v Železni Kapli izrecno poudarila, da ne gre za novo stranko, temveč za neodvisno skupino, ki hoče preprečiti negativni razvoj hudo prizadete regije.

Za Enotno listo Železna Kapla je iniciativo mladih pozdravil občinski odbornik Franc Smrtnik, ki pa je – preden je predčasno zapustil zborovanje – ostro napadel socialiste v občini in na deželni ravni zaradi njihovega zadržanja v zvezi s tovarno „Obir“. Zastopnik SPÖ, mag. Haderlap na polemiko ni odgovoril, je pa poudaril, da je občina po njegovim mnenju storila nekatere ukrepe (Obirke jame, načrti za razvoj zdravilišča itd.) ki bodo omilili hude posledice v zvezi z zaprtjem „Obirja“.

Dipl. inž. Mikl je dejal, da je KIS pripravljena nuditi strokovno pomoč, mag. Hüttner s celovške univerze pa je nakazal težavni položaj regije za ustanavljanje novih podjetij. Svetoval je tudi, da bi bilo za marsikoga potrebno, da bi si pridobil novo poklicno kvalifikacijo.

Nanovo nastala skupina v Železni Kapli bo morala pridobiti večje število strokovnjakov in svetovalcev, če hoče le deloma uresničiti svoje načrte. Hvale vredno pa je, da se v sami regiji združujejo mladi, ki hočejo prispevati k pozitivnemu razvoju svojega življenjskega prostora.

Ivan Lukan

Prof. Vodopivec o odločitvi Slovencev leta 1920 „Odločitev za status quo!“

„Da bi bila odločitev za koroške Slovence jasna in nedvoumna, bi bilo treba s strani Slovenije oz. države SHS jasnih, nedvoumnih in atraktivnih alternativ. Teh pa ni bilo! Tako se je na plebiscitu 10. oktobra 1920 v coni A odločalo o državah in ne o nacionalno-etnični pripadnosti; odločalo se je med dvema državama, ki sta bili civilizacijsko zelo različni, in končno se je odločalo med dvema državama, v katerih so imeli Slovenci – v obeh enako – le obljube, nikjer pa svoje državne samostojnosti. Slovenci na Koroškem, ki so leta 1920 glasovali zeleno, v bistvu niso glasovali ne za desno, ne za levo, temveč za status quo!“

IVAN LUKAN

Tako je pretekli ponedeljek v Domu prosvete v Tinjah koroško slovensko odločitev v coni A 10. oktobra 1920 ocenil ljubljanski univerzitetni profesor dr. Peter Vodopivec, ki je s predavanjem na temo „Upanja in pričakovanja slovenske politike od 1918 do 1920“ zaključil sklop zgodovinskih predavanj, v katerem sta sodelovala še univ. doc. dr. Andrej Moritsch in dr. Walter Lukan, ki sta v svojih predavanjih obravnavala zgodovino Slovencev od leta 1948 do razpada Avstro-Ogrske leta 1918.

Dr. Vodopivec je v zvezi s koroškim plebiscitom 10. oktobra 1920 tudi spomnil na dejstvo, da v slovenskem zgodovinskem obstajata predvsem dve razlagi plebiscitne odločitve: prva, po kateri naj bi Slovenci glasovali večinsko v prid Avstrije pod vplivom socialno-demokratskih obljub in propagande, prepričani, da glasujejo za republiko socialne in z njo narodne pravičnosti in svobode, saj jim je to poleg dunajske vlade obljubljal tudi Florian Gröger s svojo provizorično deželno vlado za Koroško (univ. prof. dr. Janko Pleterški), po drugi tezi, ki jo je ob 60. obletnici plebiscita razvil dr. Andrej Moritsch, pa je bil odločilni dejavnik, ki je plebiscit odločil v avstrijsko korist, slovenski koroški kmet, ki je v strahu, da bo izgubil svoja tržišča onstran Drave in v podobnem strahu pred jugoslovansko agrarno konkurenco, glasoval za koroško enotnost.

Prof. dr. Vodopivec je pri tem poudaril, da obe tezi vsaka zase vsebujeta precej argumentov, da pa sam razmišlja tudi o tretji, o dejstvu, da slovenske politike – kot politike slovenske samostojnosti in slovenske države – ki bi jo simboliziral slovenski narodni voditelj, zaupanja vredna slovenska narodna stranka in slovenska vlada, leta 1918-20 ni bilo.

Opozoril je, da so slovenski zgodovinarji še danes prepričani, da je bila s pretirano samozavestjo in hkrati omahljivostjo slovenske politike v Ljubljani že v novembru 1918 storjena „tista usodna napaka, ki je pripeljala do odločitve o plebiscitu na Koroškem“. Vodopivec je pri tem navedel primer, kako nekritični so bili v Ljubljani in kako malo so poznali razmere in razpoloženje med ljudmi, posebej med Slovenci na Koroškem. Tako so ljubljanski politiki v pogajanjih s koroško deželno vlado od 9. do 12. decembra zavrnilo Dravo kot demarkacijsko črto in hkrati sami razmišljali o plebiscitu na Koroškem, prepričani, da bodo z javnim glasovanjem pripojili k jugoslovanski državi vse sporno ozemlje.

Predavatelj je dalje poudaril, da je slovenska politika v Ljubljani s prekinitvijo neposrednih pogovorov s Celovcem po začetku vojaških bojev decembra 1918 izgubila prednostni položaj in pristala v defenzivi, s čemer je bila od januarja 1919 dalje odločitev o meji na Koroškem dejansko prepuščena antantnim zaveznikom in mirovni konferenci, katere izid je bil tesno

povezan z Milesovim poročilom.

V zvezi z vojaškimi boji na Koroškem v prvi polovici leta 1919 pa je dr. Vodopivec dejal, da je „pristaš tistih, ki menijo, da pomena teh bojev ne kaže precenjevati“. Dejaj se, da je sam pregledoval sočasne dokumente francoskih poročevalcev s Koroške ter da ni dobil vtisa, da bi vojaškim bojem pripisovali posebno težo. Večji je bil po mnenju predavatelja pomen slovenskih in jugoslovanskih vojaških posegov na Koroško v aprilu, maju in juniju 1919, čeprav ne iz vidika diplomatskih razmer, temveč predvsem iz vidika razpoloženja koroškega prebivalstva. Že poleti 1919 je bilo vzdušje izrazito nenaklonjeno Jugoslaviji in se je še nadalje spreminjalo v avstrijsko korist. Vsi poskusi, da bi ta negativni trend nasproti Jugoslaviji ustavili oz. celo obrnili, pa niso uspeli, v letu 1920 se je z odprtjem demarkacijske črte še celo poslabšal.

Dr. Vodopivec je na koncu svojega predavanja pritril prof. dr. Pleterškemu, da je bil osnovni problem plebiscita leta 1920, da ni sprasoval po etnični, temveč po državni pripadnosti. Tako je plebiscit tudi odločil o državnem in ne narodnem smislu, je dejal predavatelj in zaključil, da so iz vidika koroških Slovencev zavezo, ki je obljubljala narodno enakopravnost znotraj avstrijske države, tragično in usodno naglo prekinili Nemci. „Prihajajoč z one strani meje, s sončne strani Alp, kjer so ta čas prav tako prekinjenje vse zaveze, zato ne vidim razloga, da bi se v spominu na plebiscit – ob njegovi 70-letnici – čutili Slovenci s severne strani meje posebno zavezani avstrijski državi. Končno je treba spoznati, da vprašanje priznanja manjšine ni vprašanje pripadnosti k tej ali oni stranki in ideologiji, temveč priznavanja temeljnih civilizacijskih norm in demokracije“, je poudaril univ. prof. dr. Peter Vodopivec.

KSŠŠ/G: predlog za Hrvatico v državnem zboru

Kot smo že na kratko poročali v torkovi številki, je bilo 26. januarja 1990 na občnem zboru izvoljeno novo vodstvo Kluba slovenskih studentk in študentov v Gradcu. Predsednik je Marko Kušej iz Šmihela, podpredsednik Eduard Trampuš iz Doba, tajnik Adrian Kert iz Nonče vasi in blagajnik Marko Jernej iz Šmihela.

Po poročilih predsednika, tajnice in blagajnika o preteklem delu je sledila dveurna diskusija, v kateri je vneto sodelovalo veliko članic in članov in tudi edini častni gost, tajnik ZSO dr. Marjan Sturm.

Občni zbor je sprejel sklep, da bo letos po enoletnem odmoru zopet „Slovenski praznik“ v Gradcu ter da bo klub skušal izboljšati odnose do štajerskih Slovencev in do njihovega društva „Člen 7“. 70-letnica plebiscita na Koroškem bo po besedah predsednika ena osrednjih točk v delovanju novega odbora. Razsodba ustavnega sodišča pa nudi študentom in študentkam pravo priložnost, da se v svojih diplomskih nalogah ali disertacijah ukvarjajo s posledicami te razsodbe. ZSO bi tako diplomsko nalogo ali disertacijo štipendirala, je poudaril tajnik dr. Marjan Sturm.

Zanimiva je bila diskusija o vlogi bodočega zastopnika manjšin v avstrijskem parlamentu v okviru Zelene alternative. Predlog klubaša je bil, naj ta oseba ne bi bila koroški Slovenec oz. Slovenka. Nalogo naj prevzame zastopnik/zastopnica druge narodne skupnosti npr. gradiščanska Hrvatica – tako je predlagal klubaš. Javila se je skupina ljudi, ki bo na osnovi tega predloga napisala ustrezno resolucijo.

To, kar „REP“ v svojih člankih že nekaj časa upošteva, kar ljudje že nekaj časa pravilno izgovarjajo, je bilo na občnem zboru končno sprejeto: „Od zdaj dalje se klub končno imenuje: „Klub slovenskih studentk in študentov v Gradcu“. REP

Dokler obstaja kapitalizem, obstaja tudi potreba po komunistični partiji, po organizirani in borbeni levici“, je ob robu 27. kongresa KPA dejal ostrojezični analitik avstrijske politike ter znani avstrijski esejist Michael Scharang.

KOMENTAR

dr. FRANCIJA ZWITTRA

27. KONGRES KPA

In s temi besedami je zadel glavico žeblica: medtem ko ves meščanski svet proslavlja tako imenovani dokončni propad realnega socializma v državah evropskega Vzhoda, se namreč v državah takozvanega zlatega Zahoda – razen kratkotrajne škodo-

željnosti na račun realsocializma – ni kaj spremenilo: njihovo blagostanje slej ko prej sloni na neresljivem protislovju med delom in kapitalom, zlasti pa tudi na škandaloznem izkoriščanju tretjega sveta. Sorazmerna blaginja zahodne Evrope,

severne Amerike in Japonske temelji na plečih, krvi in znoju prebivalstva Afrike, Azije in južne Amerike in gorje, kadar si bodo ljudstva teh celin začela zavedati svojih moči.

Propad realnega socializma se je odražal tudi na 27. kongresu avstrijskih komunistov: predolgo so hlapčevsko sledili vsem sovjetskim avanturam ter si tako zapravili ves ugled, ki so si ga pridobili v času antifašističnega boja med leti 1934 – 1945 ter doslednega zastopanja delavskih interesov v letu 1950.

Zato je razveseljivo dejstvo, da tako osebni kot tudi vsebinski rezultati tega kongresa obetajo iskanje svoje identitete ter prenehanje

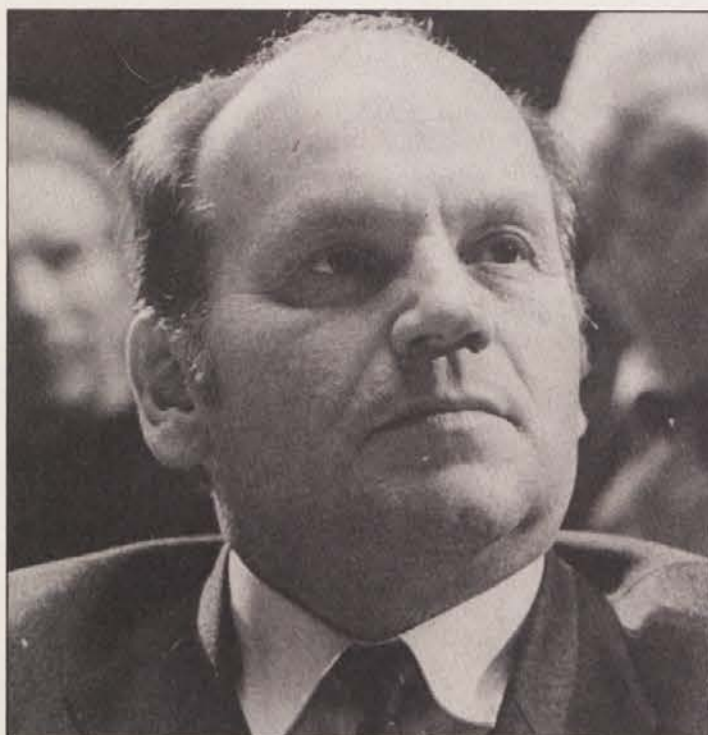
vloge nekritične propagande neke velesile, ki takih filial očitno tudi sama več noče.

Žal v sedanjem sestavu centralnega komiteja KPA ni več nobenega koroškega Slovenca – vendar očitno ne toliko po krivdi partije kot vse bolj po krivdi tistih nekdanjih 150-odstotnih koroških slovenskih komunistov, ki so v zadnjem času kakor podgane zapustili potapljačo se ladjo in si poiskali primernejše zaledje.

Upati je, da bodo Slovenci v reorganizirani Komunistični partiji Avstrije ohranili dosledno zaveznico v boju za svoje pravice – novi predsednik Silbermayer kot tudi nova predsednica Sohn sta to vsaj prepričljivo napovedala in obljubila.

AKTUALNI POGOVOR

V Sloveniji so po 9. januarju začeli s predvolilno kampanjo. Kot kaže, se bo za predsednika slovenskega predsedstva in njegove člane, za zbere skupščine Slovenije in za položanje v občinah potegovalo kar več kandidatov, strank in volilnih grupacij. Prva med njimi, Demos (združenje slovenske opozicije), v katerem so povezane Slovenska demokratična zveza, Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenska kmečka zveza, Slovenski krščanski demokrati in Zeleni Slovenije, je že objavila svojo volilno listo za predsednika in člane predsedstva Slovenije. Glavni kandidat je osrednja osebnost Demosa in prvak Socialnodemokratske zveze dr. Jože Pučnik. V tej številki objavljamo povzetek razgovora z njim, ki sta ga opravila Jože Rovšek in Ivan Lukan.

„S hitrimi koraki v demokracijo!“

Gospod Pučnik, nam lahko predstavite programske razlike med Slovensko demokratično zvezo in vašo Socialdemokratsko zvezo?

Razlike so predvsem v samorazumevanju teh dveh zvez. Ko je demokratična zveza nastala, se je razglasila za gibanje, ki naj bi pripeljalo do pluralistične demokracije v Sloveniji. Socialdemokratska stranka se je že v svojem razglasu ob ustanovitvi opredelila kot politična stranka, torej ne kot gibanje.

Druga stvar je, da mi socialni demokrati poudarjamo socialno komponento v okviru demokratične družbe. Nam torej sama demokracija ne zadošča, temveč še posebej poudarjamo, da mora biti ta demokracija tudi socialna, kar pomeni, da se morajo v konkretnem času in prostoru maksimalno upoštevati socialni kriteriji pri razdeljevanju družbenih dobrin, predvsem pa tudi v odnosih v proizvodnji.

Kako bi opredelili pojem socialne demokracije?

Za nas je socialna demokracija aplikacija ali prenos temeljnih človekovih pravic na področje proizvodnje in razdelitve duhovnih in materialnih dobrin. Gre za naslednje: temeljne človekove pravice si med seboj nasprotujejo, kajti meja mojih pravic je tam, kjer se začnejo pravice drugega. Če izhajamo iz tega, je vsaka družba konfliktibilna, harmonije ni, harmonične družbe ni. Osnovni problem vsakega družbenega sistema je, kako te konflikte uravnati in usklajevati. Vsako pričakovanje neke harmonije je utopija. Najboljša tehnologija za to je pravzaprav evropski pojem pravne države. Ta pa je v bistvu tudi aparat nasilja, kajti norme so mi všeč, dokler me ne omejujejo. Tu pa nastopi to, kar je za nas socialne demokrate bistveno v tem kontekstu, tem osmišljajnu pravne države. Za nas je demokracija tista tehnologija, s katero se ljudem zazdi, ali pa vsaj deloma dejansko tako je, da sami aktivno sodelujejo pri postavljanju ni uzakonjanju teh norm. Ta vtis udeležnosti je realno gledano seveda močno pretiran, ampak kljub temu

zadošča, da nastane vtis, da je to njihov produkt, da so oni sodelovali, da so aktivna stran pri nastajanju norm pravne države, in sicer preko raznih procedur, volitev, kontrole pri izvajanju in uporabi države, vsega tega pluralističnega mentalizma in tako naprej. Preko tega mehanizma postane za nas pravna država s svojimi normami in z državo, ki je v ozadju, sploh sprejemljiva, sploh na nek način znosna.

Kako da se je vaša zveza povezala v Demos, kje so ideje za to?

Naša zveza je storila še več, mi smo celo dali iniciativo, da nastane Demos, mi smo si za to prizadevali že lani aprila, maja in kasneje zopet junija, julija, vendar brez uspeha. Vzrok za to je v tem, da so v Sloveniji po sprostitvi politične represije začele na veliko in nekako divje nastajati vse mogoče politične organizacije. To pa praktično pomeni cepitev vseh sil politične opozicije v različne stranke. Zato smo že aprila razposlali pismen predlog, da se začnemo pogajati o koordinaciji našega delovanja in o pravih in o volitve. Ime našega tedanjega projekta je bilo demokratična lista.

Vzroki so torej po eni strani pragmatični, saj smo še relativno slabo organizirani in imamo vse svoje otroške bolezni. Naša organizacijska mreža še ni tako popolna, da bi zajela vsako občino, vse zveze skupaj pa lahko zajamemo vso Slovenijo. Poleg tega smo mi v glavnem vsi politiki po delu.

Po drugi strani pa nam manjka izkušenj za organiziranje in tudi naša sredstva so minimalna, ker se financiramo samo iz članarin naših članov, in si ne moramo privoščiti bogve kakšnih medijev, preko katerih bi vodili volilni boj.

Ali iz volilnega sklada ne sprejemate določenih finančnih sredstev?

Mi doslej še nismo prejeli nič, je pa obljubljen, da naj bi od prvega januarja vsaka zveza prejela sredstva za dve plačani mesti. In sicer za mesto političnega funkcionarja in administratorko.

Drugi vzrok, da smo se zdru-

žili v Demosu, je bil v tem, da imamo vrsto skupnih programskih točk. Če jih naštejemo samo nekaj: to je po eni strani odprava enopartijskega real-socialističnega režima ali političnega sistema, njegova nadomestitev z nekim pluralističnim, večstrankarskim, in po drugi strani zahteva, da se spremeni status Slovenije v Jugoslaviji. Okrog tega kompleksa so vse te zveze enakega, skoraj identičnega mnenja in to je tudi nekako vsebinska povezava med nami.

Kaj pa identiteta vaše politične organizacije v Demosu?

Pri tem obstaja seveda vedno določena nevarnost, kajti dokler nastopa individualno, lahko nastopa samo s svojo specifičnostjo, s svojimi akcenti v programu, v skupnosti to ni mogoče. Vendar smo v tem smislu realisti in izhajamo iz sedanjih pogojev političnega dela. Vemo namreč, da v Sloveniji danes še sploh ni pogojev za normalno profesionalno politično dejavnost, saj moramo šele opraviti temeljni kulturni premik, ki je pogoj za takšno politično delo. Mnenja sem, da socialni demokrati ta čas sploh še ne bi imeli možnosti uveljavljati svoje specifične akcente, neodvisno od tega, da smo kot organizacija še zelo šibki in da so naše možnosti zelo omejene. Združena opozicija hoče skupno opraviti ta kulturni premik, uveljaviti demokratični, pluralistični politični sistem civilnega tipa, in kolikor hitro mogoče tudi kaj storiti za spremembo statusa Slovenije v Jugoslaviji v smislu konfederacije. Mislim, da se bo šele takrat začelo pravo strankarsko življenje s svojimi specifičnimi interesi in seveda s konkurenco.

Ciril Zlobec trdi, da je konfederacija v Jugoslaviji že dejstvo. Tudi v partiji se približuje tej ideji. Ali to pomeni poenotenje slovenske politične kulture ali pa smatrate, da so vladajoče strukture konfederativne zgolj iz volilnotaktičnih razlogov?

Primarno gre za nekaj drugega. Partija in njene filiale, kot npr. socialistična zveza, se v bistvu v svoji notranjosti, v

svoji programatiki spreminjajo. In one so nekje v tem smislu vedno nekaj korakov za tem, kar je pravzaprav slovensko oporečništvu že pred nekaj leti zahtevalo. Naj omenim samo Novo revijo, 57. številko, s prispevki za slovenski program. Torej je ona nekako vedno nekaj korakov za to sedanjo slovensko opozicijo. Postopoma pa spreminja svoje nazore in sprejema pravzaprav naše zahteve. Tako je tudi kar zadeva konfederacijo. Še do pred pol leta sta pravzaprav socialistična zveza in partija zavračali pojem konfederacija, nato sta kasneje znašli, avtor je menda Ciril Ribičič, sedanjí predsednik čekaja, takozvano asimetrično federacijo. To je bil prvi korak, da bi se zblížali z našo zahtevo, ker mi smo že takrat v 57. številki Nove revije postavili zahtevo po konfederaciji. Oni se skušajo milimetrsko nekako približevati. Rekel bi, da je treba pozdraviti to spreminjanje njihovih konceptov. To je vsekakor pridobitev za slovensko politično moč v odnosu do ostalih v tej Jugoslaviji, vendar moramo te stvari gledati res toliko zgodovinsko pravično in objektivno in oceniti, da tekajo za našim programom, kajti v nasprotnem primeru ne bi imeli več nobene možnosti v slovenskem političnem prostoru.

Zato so zajahali ta patriotski val in junaško krmarijo za nami. Jaz sicer to pozdravljam, obsojam pa, da se partija predstavlja, da ona rešuje slovensko suverenost. V bistvu pa je bila v zgodovini prav ona tista, ki je Slovenijo na tako čuden način zapletla v to Jugoslavijo, da ne govorim o Dolomitski izjavi pa kasneje o 45. in 48. letu in tako dalje. Po drugi strani je do pred kratkim ves čas to federacija branila, a kljub temu pravi, da brez zveze komunistov slovenske samostojnosti ne bi bilo. To ne ustreza realnosti. Slovenskemu političnemu vodstvu sem zameril, da ob sprejemu amandmajev, ki smo jih mi leto dni forsirali in se leto dni borili z uradno ustavno komisijo v Sloveniji, ki jih je striktno zavračala vse do zadnjih tednov pred zaključkom te

JOŽE PUČNIK

Rojen l. 1932, končal klasično gimnazijo, v Ljubljani študiral čisto filozofijo in primerjalno križevnost, diplomiral l. 1958, istega leta aretiran, obsojen na 9 let strogega zapora zaradi člankov v Reviji 57. Po petih letih prišel prvič iz zapora. Takrat je napisal nekaj člankov v Perspektivah. Nato znova za dve leti v zapor, od koder je bil odpuščen l. 1966. Skupno je „sedel“ nekako 7 let. Nato je odšel v Nemčijo. Moral je ponovno študirat v Hamburgu, ker je bila njegova slovenska diploma izgubljena, zaplenjena. Tam je študiral sociologijo in pedagogiko in leta 71 doktoriral na hamburški univerzi, od takrat predaval sociologijo na majhni univerzi v Lüneburgu. Zaradi razmer v Sloveniji, zaradi njenega osvobajanja, kot pravi, se je odločil, da se upokoji in se predlanske jeseni vrne v Slovenijo.

verzije, ni priznalo našega deleža. Potem jih je končno sprejela, vsaj nekatere, vseh ne, in nato so oni sklicali slavnostni zbor v skupščini, jih razglasili in niti ene osebe z naše strani, iz slovenskega zbora za ustavo, ki je instanca slovenske opozicije, ali pa iz alternativnih zvez niso povabili na slavnostno razglasitev. Zopet so bili komunisti med sabo. Povabili so Smoleta, ki je v bistvu član čekaja, je pa predsednik te njihove socialistične zveze ali karkoli že je, in pa nekaj predstavnikov zveze borcev in nikogar drugega. Oni so si po stari navadi prilastili to, kar je slovenska kultura v celoti, v svojem mišljenju tudi javno nekako dojelela, formulirala, javno postavila in zahtevala. No, to so stvari, ki so že na meji politične morale.

Vaše izjave so v zadnjem času predvsem konstruktivne narave. Dajete vtis, da želite bolj graditi kot rušiti.

To je res, jaz sem v več izjavah poudaril, da se bom zavzemal za skupne nastope vseh političnih sil v Sloveniji, kadar gre za reševanje temeljnih problemov slovenskega naroda.

Na volilnem zborovanju v Cankarjevem domu ste tudi rekli, da se Demos ne namerava maščevati, temveč naj novejšo slovensko preteklost ocenijo zgodovinarji. Kakšen odnos imate do NOB?

Po vsem, kar vem, je potrebno zgodovino NOB pa tudi povojnega obdobja napisati na novo. To, kar imamo doslej, je črna-bela slika. Na eni strani to, kako so komunisti tu v Sloveniji razlagali, na drugi strani, kako so, recimo, razlagali nekateri iz emigracijskih krogov nekje v inozemstvu, v Argentini ali tudi kje drugje. To ni zgodovina tega obdobja Slovenije. Niti eno niti drugo.

Treba jo bo ponovno razsvetliti. Jasno je, da se je v ta odpor ljudstva proti okupatorjem, italijanskim in nemškimi, nekako vmešala koncepcija svetovne revolucije, ki je vnašala vanj specifične strukture in z zelo gdimi in obžalovanja vrednimi posledicami.

Dimitrij Rupel se je zadnjič izjavil za odcepitev Slovenije. Vi ste v odnosu do Jugoslavije bolj zmerni. Zagovarjate konfederacijo kot dokončni ali prehodni status Slovenije?

Zdi se mi, da o tem, kam bo šel razvoj danes, sploh še ne moremo govoriti. Trenutno se mi zdi edina realistična možnost, da uveljavimo status konfederacije za Slovenijo. To pomeni: meje med Jugoslavijo z ostalo

(dalje na 4. strani)

„S hitrimi koraki...“

(nadaljevanje s 3. strani)

Evropo ostanejo nespremenjene. Kar se spremeni, je notranja zadeva Jugoslavije. To olajša mednarodnopravne implikacije tega vprašanja in zagotavlja določeno podporo diplomacije v inozemstvu.

Vključujete v ta status tudi slovensko nacionalno valuto in vojsko?

Mislím, da je potrebno vsebinsko uveljaviti gospodarstvo suverenost. V kolikor pa se valuta ne normalizira, kajti to, kar imamo danes, tudi ta novi dinar, to ni normalna valuta, to je še vedno deklarirana, administrativna valuta, bomo morali Slovenci imeti svojo. Kar zadeva vojsko, to je verjetno dolgoročna zadeva, mislim, da je minimalno, da Slovenija zahteva vrhovni nadzor nad vsemi vojaškimi enotami na njenem ozemlju. V kakšni obliki se to konkretizira, bo pokazala prihodnost.

Koroški in tudi ostali Slovenci v zamejstvu smo v zadnjem obdobju zelo kritični do odnosa Slovenije, predvsem Jugoslavije do nas. V bilateralnih odnosih med državami se pogosto ne počutimo kot subjekt, temveč le kot nadležni drobiž. Kakšno je stališče Demosa, če pride na oblast, ali če postane vsaj močna opozicija?

Naše osnovno stališče je, da je dolžnost in pravica matične Slovenije organizirati in podpirati Slovence po vsem svetu. Konkretno to pomeni, mi bomo zahtevali, da se vpelje posebno ministrstvo za Slovence izven meja matične države. Te probleme je mogoče ustrezno reševati samo na nivoju državne institucije. Seveda pa bo pri tem vedno veljalo, da so za nas Slovenci na tujem v prvi vrsti Slovenci, in da jih ne bomo razlikovali niti po religiozni niti po politični pripadnosti pa tudi ne po njihovi vlogi v pretekli vojni. V tem pogledu izhajamo iz prava in naš namen je organizacijsko povezovati Slovence po vsem svetu, seveda v prvi vrsti te, ki so v Avstriji, Italiji in na Madžarskem, pa tudi ostale v diaspori. Temu odgovarja tudi koncept svetovnega slovenskega kongresa.

Kakšne so vaše napovedi za volilni uspeh Demosa?

Trdne prognoze ni mogoče postaviti. Minimalno, kar bomo dosegli, je, da bomo zelo močna opozicija v slovenskem parlamentu. Obstajajo pa tudi realne možnosti, da zmagamo. Vendar jaz danes v to nisem stoprocentno prepričan.

Kaj pa mladinska ZSMS?

To še ni jasno, kako se bo odločila. Rada bi bila pri opoziciji, hkrati pa zopet pri partiji. O tem bo morala odločiti sama.

Predvidevate, da se bodo komunisti in socialisti združili v volilnem boju?

Saj so eno in isto, to so vsi komunisti. Dejansko so to isti ljudje, v vodstvu socialistične zveze so člani cekaja komunistične partije. Kako se imenujejo, je njihova zadeva.

Mislite, da bodo postavili skupno volilno listo?

Za določene stvari verjetno skupno, v nekaterih pa bodo nastopali ločeno. To je stvar kalkulacije, kaj bi jim prineslo več glasov. To je pragmatično vprašanje.

Slovenci kot pragmatiki bodo volili tistega, ki jim bo dal večji in boljši kos kruha. Verjetno bo pri prihodnjih volitvah bolje odrezal tisti, ki bo bolje gospodaril. Ali vaš Demos razmišlja o gospodarskem konceptu?

Seveda je to eden od temeljnih problemov. Vendar mi ne moremo predstaviti konkretno izdelanih programov, kajti potrebno je začeti pri temeljnem vprašanju, in to je odstranitev politike iz gospodarstva. Nadalje mora politika ustvariti okvirne pravne pogoje, da se gospodarstvo začne razvijati inovativno in profesionalno. Šele potem, ko ti procesi zaživijo, je mogoče vplivati tudi z določenimi političnimi mehanizmi, recimo preko davka, subvencij za nova delovna mesta, pomoči pri zapiranju velikih podjetij, ki niso rentabilna, in po drugi strani vsaj kratkoročne pomoči pri drobnem gospodarstvu, da bi dobili več delovnih mest itn. Nihče nima natančne podobe, kako bo to konkretno potekalo. Ne partija, pa tudi mi ne. Vemo pa, s čim hočemo začeti.

Ste za restavracijo kapitalizma?

Ne. Moderne družbe premagujejo tako kapitalizem kakor socializem. So onstran teh tradicionalnih pojmov iz 19. stoletja. V 21. stoletju bo šlo za dobro organizirano družbo.

Če se povrnemo k volitvam, v kakšno koalicijo se je Demos pripravljeno povezati. Pridejo v poštev tudi komunisti oz. socialistična zveza?

V notranjih političnih vprašanjih zagotovo ne. Tu so naše razlike še vedno bistvene, čeprav na papirju obstaja večja sorodnost kot pa v strukturi mišljenja pri nas in pri njih. Edina možnost za sodelovanje je projektno sodelovanje, recimo reševanje statusa Slovenije v Jugoslaviji. To je splošno nacionalno vprašanje, ki mora biti nadstrankarsko, ki ga morajo reševati vse organizirane politične sile pa seveda tudi celotna slovenska kultura. Pri tem je seveda mogoče in celo zaželeno sodelovanje.

Kaj menite v Demosu v zvezi z gospodarsko blokado in slovensko-srbskim sporom?

Srbska blokada sploh ni problem. Problem je ta federacija, ki ni niti realna država niti federaciji niti unitaristična država. V bistvu gre za nekakšen kaos. S srbsko blokado se ne bi smeli posebej ukvarjati, mi moramo ukreniti vse potrebno, da uveljavimo našo politično in gospodarsko suverenost. Vse ostalo je stranski produkt. Začeti moramo pri bistvenih rečeh. In jaz sem odločno proti vsaki polemiki s Srbi, proti sleherni polemiki z drugimi in proti vsem tem diskusijam. Mi se koncentrirajmo na naše razmere, zahtevajmo in uveljavimo našo popolno suverenost!

Gospod Pučnik, s tem, ko se prizadevate za demokratični, večstrankarski sistem, pojmujeate zahodno demokracijo za idealno in v vsem posnemanja vredno?

Nikakor ne. Dobro poznam tudi pomanjkljivosti zahodne večstrankarske demokracije. Nikakor je ne idealiziram. Menim, da izbiramo med dvema slabima sistemoma, sedanji se ni obnesel, bodočega pa bomo morali oblikovati sami in ga kolikor mogoče izboljšati.

Tovarišu Alojzu Krautu v slovo

V Šmihelu nad Pliberkom smo se 25. 1. 1990 za vedno poslovili od soborca Lojza Krauta, pd. Kopšnika. Pokojni se je rodil pred 69 leti pri Poltniku na Bistrici, torej v družini, ki je bila in je še znana po zavednosti, značaju, dobrem gospodarjenju ter je eden izmed stebrov slovenskega življa na Koroškem. Tudi Lojz je spoznal, da je moč v izobrazbi. Zato je že kot mlad fant odšel na kmetijsko šolo v Slovenijo, da si pridobi znanje ne le za kmetovanje, temveč za življenje sploh.

Poltnikovemu Lojzu, kakor smo mu domačini pravili, pa se je brezskrbno življenje kmalu končalo, saj se je nenadoma – kot vsi drugi koroški Slovenci – znašel v velikih skrbeh za bodočnost. Ko se je začel pojavljati nečloveški fašizem, je bil mladi Lojz takoj med tistimi, ki so svarili in delovali proti novi rjavi kugi. Leta 1938, ko je prišel hitlerizem tudi pri nas na oblast, pokojni ni okleval in čakal: skupaj z bratom Igorjem in drugimi fanti se je uprl. Bil je globoko prepričan, da se mora upreti barbarstvu in pomagati tlačnim in zaslužnjem. Že leta 1939 se je pokojni Lojz uprl Hitlerju in pobegnil čez mejo v Slovenijo, da je tam opozarjal na pretečo nevarnost fašizma.

Priključil se je rodoljubom v takozvani Loški četi, leta 1941, ko je bil v Novem mestu, pa se je preko domačina dr. Rudija Čika povezal z OF in partizani, ter jih podpiral in živel v ilegali. Sredi leta 1943 se je na Dolenjskem priključil partizanskim vrstam, decembra istega leta pa so ga Nemci ujeli in nato je bil v raznih taboriščih, od koder se je vrnil avgusta 1945.

Poltnikov Lojz pa svojega prepričanja tudi po vrnitvi v svoj ljubljani rojstni kraj ni spremenil. Ponovno se je zagnal za naše pravice in enakopravnost naših ljudi in naroda. Že v prvih letih po vojni smo ga srečevali v naših mladinskih in kulturnih vrstah, aktiven pa je bil tudi v združništvu in v Zvezi koroških partizanov, v kmečki zadrugi Pliberk in v Zvezi slovenskih zadrug. Prav zaradi svoje izobrazbenosti je mnogo prispeval k razvoju naših struktur, sam pa je ostal vedno skromen, velik idealist in borec za pravice malega človeka, še posebej pa svojega naroda.

Poltnikovega Lojza bomo pri svojem delu zelo pogrešali, ohranili ga bomo v častnem spominu kot velikega borca in idealista. Žaljuoč ženi Micki in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje. **ikej**

Hugo Götzhaber postal novi župan

KOTMARA VAS. – 8. januarja letos je iz zdravstvenih razlogov odstopil dolgoletni župan Josef Struger (SPÖ), ki je bil v tej funkciji 14 let. V teh letih se je v Kotmari vasi marsikaj spremenilo. Ena najpomembnejših pridobitev je gotovo vodovod. Med najvažnejšimi načrti za prihodnost pa je seveda kanalizacija. Na seji v četrtek, 25. januarja, je občinski odbor izvolil novega župana. Za kandidata SPÖ Huga Götzhaberja, dosedanjega 1. podžupana, je glasovalo 13 odbornikov, in sicer socialisti ter odbornika EL in FPÖ. Zastopniki ÖVP so oddali prazne glasovnice.

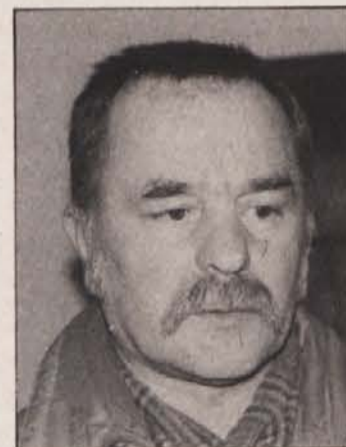
Nova sta tudi oba podžupana. 1. podžupan je Bruno Buzzi, ki je tudi predsednik SPÖ Kotmara vas in vodja frakcije, 2. podžupan pa Thomas Goritschnig (ÖVP, doslej Josef Liendl). V občinskem predstojništvu pa sta še Anton Waldhauser (SPÖ) in Johann Perkoinig (ÖVP). Spremenil se je tudi sestav nekaterih odborov.

Novi župan je v svojem pozdravnem nagovoru orisal glavne probleme, ki čakajo

občino v prihodnjih letih; to so kanalizacija, razširitev vodovodnega omrežja, prizidek k ljudski šoli in otroški vrtec. Namerava pa prepustiti tudi večjo veljavo odboru; predsedniki naj redno poročajo pri občinskih sejah. Vse občane je prosil za sodelovanje, predvsem društva, ki jih je v občini 23. Ugotovil pa je tudi, da je občina Kotmara vas lahko zadovoljna, da v njej živi tudi slovenska narodna skupnost; sožitje in sodelovanje pa dobro funkcionirata: „Tudi sam govorim slovensko. Kjer je odkrita volja, je tudi vedno mogoče najti pot!“

Prejšnji župan Josef Struger je poudaril, da se je vedno pošteno prizadeval, da bi deloval za vse občane. V dvojezični občini je še prav posebno treba iskati vse, kar nas povezuje; za to pa je potrebna strpnost in medsebojno spoštovanje. Zahvalil se je vsem društvom za sodelovanje in prebivalstvu za dolgoletno zaupanje. Novemu županu in občinskemu vodstvu je želel veliko uspeha v prihodnosti.

Občinski odbornik EL Jože Wakounig je v obeh jezikih čestital novemu županu in obema podžupanoma ter obrazložil, zakaj je EL glasovala za Götzhaberja in dodal: „Pričakujemo pa tudi, da se bo sožitje med obema narodnima skupnostma, med občani in občankami slovenskega in nemškega jezika razvijalo – kakor je bilo doslej – v smer sodelovanja, spoznavanja in spoštovanja.“ Zahvalil se je tudi dosedanjemu županu Josefu Strugerju in dosedanjemu podžupanu Josefu Liendlu za vse, kar sta napravila za skupnost.

Jože Wakounig (EL)

Poštni avtobus strmoglavil v prepad

WOLFSBERG. – Na sedlu Pack se je minuli konec tedna pripetila huda prometna nesreča: poštni avtobus, ki vozi na relaciji Celovec – Gradec je v nekem ovinku začel drseti in padel skoraj 20 metrov globoko v prepad. Nesreča je terjala dve smrtni žrtvi, 12 potnikov pa je bilo ranjenih. Med jimi so bili tudi Miro Polzer (23) iz Šentprijož, Franz Prepotnik z Obirskega in Marija Schmiedmaier iz Železne

Novi ravnatelj

LEDINCE. – Referent za šolstvo koroške deželne vlade Herbert Schiller je z veljavnostjo 12. februarja 1990 imenoval vrsto novih ravnateljev na raznih deželnih šolah. Med njimi je tudi Pepi Müller, ki bo prevzel ravnateljstvo ljudske šole v Ledincih.

Kaple.

Vzrok nesreče še ni dokončno razjasnjen, žandarmerija pa domneva, da je šofer avtobusa vozil prehitro. Vprašanje je tudi, če ni morda cestna uprava preslabo skrbela za cesto.

Bogata ponudba

CELOVEC. – Tradicionalni sejem „Gast 90“, ki bo letos od 17. do 22. marca na celovškem sejmskem razstavišču, je razprodan. Svoje sodelovanje je prijavilo skoraj 400 razstavljalcev, zato so morali na sejmišču celo postaviti dodatno montažno halo. Kot javlja sejmska direkcija, bodo razstavljalci letos prikazali predvsem možnosti za zvišanje kvalitete posameznih turističnih podjetij, ki naj bi tako lažje zadovoljila potrebe letoviščarjev.

AKTUALNI
POGOVOR

s predsednikom Strokovnega združenja pedagoških delavcev Francem Kukovico

Mnogo staršev k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok po vsej južni Koroški zahteva dvojezična spričevala. Mislite, da bodo deželni politiki pripravljene ugoditi tej želji?

Koroška politika je ta čas še daleč od tega, da bi zmožla stvariti dialog, tak, ki bi vseboval upoštevanje in razumevanje potreb in želja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Torej spričevala ne bodo dvojezična?

Po vsej verjetnosti bodo otroci zaenkrat le na eni šoli na Koroškem dobili dvojezična spričevala.

Bi imela deželna vlada ali šolska oblast možnost, da odobri dvojezična spričevala?

Seveda, saj je bil po naročilu deželnega glavarja Haiderja možen tudi ukaz deželnega šolskega sveta za Koroško, ki vsebuje predpis, da morajo spričevala poleg razrednih učiteljev podpisovati tudi dodatni učitelji, čeprav ta ukaz z dne 3. 7. 1989 niti ni v skladu z določili šolske zakonodaje.

Podoben predpis bi deželni šolski svet za Koroško lahko izdal seveda tudi v zadevi dvojezičnih spričeval in tako omogočil njihovo izstavitve.

Torej manjka le dobre volje?

Moti me, da je deželni šolski svet za Koroško na predlog referenta, okrajnega šolskega nadzornika Franza Wiegeleja 17. 1. 1990 izdal odredbo o prepovedi izstavitve dvojezičnih spričeval. In to še v trenutku, ko je zvezne ministrica Hawličkova odprla možnost za izstavitve. Po moji presoji bi nas moral nadzornik za dvojezični pouk Wiegele v tej zadevi podpreti.

Kako si starši po vaši presoji lahko vendarle še izborijo pravico do dvojezičnih spričeval?

Če bodo starši le v nemščini napisana spričevala vrnili, morajo ravnateljstva to zadevo javiti šolski oblasti. Tudi to bi pripomoglo, da s tako izraženimi zahtevami staršev na dvojezičnih ljudskih šolah kmalu dosežemo pravico do dvojezičnih spričeval.

Sami ste ravnatelj dvojezične ljudske šole. Kaj boste storili, če vam kdo vrne spričevalo?

Po službeni poti bom to javil šolski oblasti in hkrati zaprosil za naknadno izstavitve dvojezičnih spričeval. Rad bi upošteval želje staršev. Predstavljam si, da bodo podobno ravnali tudi drugi ravnatelji.

Vse več zahtev za
dvojezična spričevala

Zahteve staršev po izstavitvi dvojezičnih spričeval za učence, ki obiskujejo dvojezični pouk, postajajo vse širše po vsej južni Koroški. V ta namen smo zaprosili predsednika Strokovnega združenja pedagoških delavcev Franca Kukovico in nekatere starše za kratko obrazložitev zahtev in reakcij na zahtevo. Skupna izpoved: čeprav je Deželni šolski svet v posebnem pismu odklonil izstavitve dvojezičnih spričeval, so starši in tudi nekateri učitelji pripravljene, da izterjajo uresničitev te pravice.

Marion Urbajs, Vrba: Pismo sem zahtevala, da mojemu otroku izstavijo dvojezično spričevalo. Namesto svojega odgovora pa je ravnatelj ljudske šole I v Vrbi izročil otroku kuverto, v kateri je bila kopija navodila Deželnega šolskega sveta, da izstavitve dvojezičnega spričevala ni dovoljena. Upam, da si bom le še izborila to pravico, mislim pa, da to ni le moja osebna zadeva, temveč da bi morale pomagati tudi slovenske narodnopolitične organizacije.

Ingrid Ramšak, Žitara vas: Pred dvema tednoma sem poslala pismo zahtevo na ljudsko šolo v Žitari vasi, da moji hčerki Evi Mariji izstavijo dvojezično spričevalo. Zdaj sem iz vašega časopisa zvedela, da Deželni šolski svet to pravico, kljub odprti možnosti, ki jo ponuja ministrica, odklanja. Toda pri tej zahtevi, bom na vsak način vztrajala, saj mi jo zagotavlja zakon. Če bo hčerka dobila spričevalo le v nemščini, ga bom vrnila in ponovno zahtevala dvojezično.

Sigi Kolter, Bilčovs: Želani sva z ženo zahtevala, da bi nama poslali vsa šolska sporočila v slovenščini. Letos ob začetku šolskega leta sva ponovila, tudi željo po dvojezičnem spričevalu, a pismenega odgovora ni bilo. Te dni sva ponovila, a pismenega odgovora ni bilo. Te dni sva ponovno zahtevala izstavitve dvojezičnega spričevala in zahtevala pismen odgovor. Če pa bo ta negativen, pa ne namerava popusti vse dotlej, da si ne bova iztrajala te pravice.

Simona Rovšek, Škofiče: Problem dvojezičnega spričevala za sina Mitja se vleče že dobro leto in pol, saj sva z možem že julija 1988 vrnili enojezično spričevalo in zahtevala izstavitve dvojezičnega. Znano nama je, da je ravnatelj škofiške ljudske šole najino zahtevo posredoval Deželnemu šolskemu svetu. Tam pa se je stvar ustavila po načelu: Če molčiš, vsem odgovoriš. Pri zahtevi bova vztrajala in se po potrebi poslužila tudi pravnik sredstev.

HEUTE **SLOVENSKI**
IM Die Seite **VESTNIK**
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Der Slowenische Kulturverband für
zweisprachige Schule an der Pädak

Der Slowenische Kulturverband/Slovenska prosvetna zveza stellt in einer von Obmann Tomaž Ogris und Sekretär dr. Janko Malle unterzeichneten Presseausendung fest, daß die Zahl der slowenischsprachigen, zweisprachigen und deutschsprachigen Familien, die an einer öffentlichen zweisprachigen Volksschule in Klagenfurt interessiert wären, im Wachsen begriffen ist. Mittlerweile sei der Bedarf mit der Errichtung einer privaten zweisprachigen konfessionellen Volksschule in der Klagenfurter Hermagoras/Mohorjeva teilweise erfüllt worden, der Bedarf nach einer zweisprachigen öffentlichen Volksschule in Klagenfurt aber nach wie vor gegeben sei. Die politisch Verant-

wortlichen auf Bundes- und Landesebene könnten daher nicht aus der Verantwortung für das zweisprachige Erziehungs- und Bildungswesen entlassen werden. Zweisprachige und interethnisch konzipierte Erziehungs- und Bildungsmaßnahmen sollten den Erfordernissen eines modernen und zeitgemäßen Schulwesens Rechnung tragen. Um dieser Zielsetzung gerecht zu werden, liegt es nahe, die öffentliche zweisprachige Volksschule in den Räumlichkeiten der Pädagogischen Akademie in Klagenfurt unterzubringen. Damit würde man auch günstige Voraussetzungen für eine praxisnahe zweisprachige Lehrerausbildung schaffen, heißt es in der Aussendung.

„Bürgerinitiative Vellachtal“ für
einen neuen Anfang in der Region

Im Vellachtal bzw. in der Gemeinde Eisenkappel/Zelezna Kapla wird es der nächsten Zeit zur Gründung des Vereines „Bürgerinitiative Vellachtal/Ljudska iniciativa doline Bele“ kommen, die nach der Schließung des Zellstoffwerkes „Obir“ in Rechberg/Rebrca und der damit verbundenen Entlassung von rund 220 Beschäftigten Impulse für einen neuen Anfang in der Region setzen will.

Im Rahmen einer Informationsversammlung am vergangenen Dienstag in Eisenkappel/Zelezna Kapla präsentierten Exponenten der Bürgerinitiative ihre grundsätzlichen Vorstellungen über den Tätigkeitsbereich des Vereines, wobei wichtige Schritte in Zusammenarbeit mit der Österreichischen Arbeitsgemeinschaft für eigenständige Regionalentwicklung, sowie anderen Institutionen (Uni-Klagenfurt/Celovec, andere Ausbildungszentren) gesetzt werden sollen. Durch verschiedene Pro-

jekte, konkret ist an die Schaffung einer Genossenschaft gedacht, soll einem vermehrten Auspendeln aus der Region sowie einer Abwanderung der Bevölkerung durch die Schaffung neuer Einkommensmöglichkeiten in den Bereichen Gewerbe, Landwirtschaft, Tourismus, sowie Impulsen auf dem Sektor des Umweltschutzes und der Kultur entgegengewirkt werden.

Als erster Schritt für die Entwicklung konkreter, auf die Region und ihre Bevölkerung abzielender Projekte wird die Durchführung einer Regionalstudie gefordert, wobei auch klargestellt wurde, daß es auch bei der Bevölkerung der Region zu einem Umdenken kommen müssen wird.

Wie von den Sprechern der Initiative betont wurde, versteht sich diese keinesfalls als neue Partei, sondern als unabhängige Gruppe, die im Vellachtal zu einem neuen Anfang beitragen will.

Die Forderung nach zweisprachigen
Zeugnissen wird immer lauter

Immer mehr Eltern in ganz Südkärnten verlangen für die zum zweisprachigen Unterricht angemeldeten Kinder auch die Ausstellung von zweisprachigen Zeugnissen. Der Landesschulrat für Kärnten verschickte vor einigen Tagen an alle Schulleitungen einen Brief, in dem er feststellt, daß zweisprachige Zeugnisse nicht erlaubt seien. Damit aber stellt sich die Kärntner Schulbehörde auch gegen die von Frau Bundesministerin Hawlicek geäußerte Feststellung, daß zweisprachige Zeugnisse den bestehenden gesetzlichen Bestimmungen im Bereich des Landesschulrates nicht widersprechen.

Im Gespräch mit dem „Slovenski vestnik“ betonten die befragten Eltern, daß sie in ihrem Kampf für das Recht auf Ausstellung zweisprachiger Zeugnisse nicht nachgeben werden. Der Vorsitzende der Pädagogischen Fachvereinigung, Franz Kukovica, stellt in diesem Zusammenhang auch klar, daß die Kärntner Schulbehörden jederzeit die Ausstellung zweisprachiger Zeugnisse verordnen könnten. Kukovica fordert insbesondere den für den zweisprachigen Unterricht zuständigen Bezirksschulinspektor Franz Wiegele auf, die Forderung nach zweisprachigen Zeugnissen zu unterstützen.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 2.2. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu v Celovcu	ODPRTJE RAZSTAVE Seka Tavčar-Frankl – aktualna dela	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 2.2. 20.00	Modestov dom v Celovcu	VESELOIGRA „LAŽNIVEC“	
Petek 2.2. 20.00	Galerija Renate Falke v Libuňah	OTVORITEV RAZSTAVE Mario Reis, naravni akvareli-risbe	
Sobota 3.2. 19.30	Avla ljudske šole v Bilčovsu	KONCERT <i>Gostujeta</i> : Oktet Suha in Kvartet bratov Smrtnik	SPD „Bilka“
Sobota 3.2. 19.30	Glavna šola v Pliberku	KONCERT „PONIŽANI IN RAZŽALJENI“ <i>Gostuje</i> : MePZ „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu	„Podjuna-Pliberk“, SPZ „Edinost“ in MoPZ „Kralj Matjaž“
Sobota 3.2. 10.30	Mladinski dom SSD Mikschallee 4 Celovec	PREDAVANJE: JOSIP VIDMAR, zagovornik in kritik realizma v umetnosti <i>Predavatelj</i> : dr. Franc Bernik, član SAZU	DSPA
Nedelja 4.2. 14.00	farna dvorana v Selah	VESELOIGRA LAŽNIVEC (Carlo Goldoni) <i>Gostuje</i> : igralska skupina SPD „Srce“ iz Dobrle vasi	KPD „Planina“
Nedelja 4.2. 11.00	Farna dvorana v Šmihelu	PREMIERA LUTKOVNE IGRE „DOMOVINA“ <i>Nastopa</i> : Lutkovna skupina KPD Šmihel	KPD
Nedelja 4.2. po 1. in 2. maši	farna dvorana v Selah	RAZSTAVA KNJIG IN MOŽNOST OGLEDA KNJIŽNICE	KPD „Planina“
Ponedeljek od 5. do 11.2. od 9. do 13. ure	Dom prosvete v Tinjah	SLIKANJE IKON <i>Voditeljica</i> : Anica Vrečar	Sodalitas
Sobota 10.2. 19.30	pri Ravšu v Ledincih	PUSTNI PLES – Igra ansambel Cha-cha-cha jezero“	SPD „Jepa-Baško jezero“
Sobota 10.2. 9.30 – 12.00	Mladinski dom SSD Mikschallee 4, v Celovcu	„PREVAJALSKA DELAVNICA“ Seminar „Problemi prevajanja iz nemščine v slovenščino“ vodi dr. France Jerman. Udeleženci lahko prinesejo s seboj primerke svojega prevajanja v obravnavo na kraju samem.	DSPA
Nedelja 11.2. 19.30	Farna dvorana v Šentjakobu v R.	Ponovitev igre KAPLAN MARTIN ČEDERMAC, <i>Nastopa</i> oder Rož, režija: Marjan Sticker	SPD „Rož“
Nedelja 11.2. 19.30	farna dvorana v Železni Kapli	PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU pod geslom: „Povej mi vso resnico: Svobodnemu človeku res ne gre, da bi lagal“	SPD „Zarja“
Torek 13.2. 18.00	Dom prosvete v Tinjah	SLOVENŠČINA ZA ZAČETNIKE <i>Vodi</i> : dir. Mirko Srienec	Sodalitas
Sreda 14.2. 19.30	veliki javni studio koroškega radia v Celovcu	SLAVNOSTNA PRIREDITEV ob slovenskem kulturnem prazniku v spomin 130-letnice rojstva skladatelja Huga Wolfa <i>Spored</i> : Eva Novšak – mezzosopran, Janez Kompoš – bariton, Gabriel Lipuš – bariton, <i>Klavirska spremljava</i> : Horst Knauder <i>Nagovor</i> – Jasna Novak-Nemec	SPZ, KKZ

RAZSTAVE

Celovec

– Galerija v knjigarni Mohorjeve – razstava slik, grafik in kipov dijakov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. – Kulturna taberna Pri Joklnu – Seka Tavčar – Frankl, aktualna dela

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 31. 1. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,60	12,20
za 1 angleški funt	£ 19,40	20,40
za 100 franc. frankov	f 202,00	212,00
za 100 ital. lir	Lit 0,925	0,975
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 781,50	805,50
za 100 holand. guldnov	Hfl 615,00	633,00
za 100 nemških mark	DM 694,20	712,20

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO TOTO

nobene šestice
11 petic z dodatno števil. 5 dvanajstic 540.814.-
434.584.- 168 enajstic 8.047.-
467 petic 15.354.- 1789 desetice 755.-

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

1 SLO	2 VEN	3 ŠČI	4 NA
5 VES	6 TI	7 TEK	8 STIL
9 NA	10 LA	11 GA	12 NJE
13 O	14 TOR	15 STRI	16 GOŠ
17 PRA	18 CAR	19 TIS	20 KAR
21 VA	22 TER	23 PO	24 LO

govem (Haiderjevem) značaju, ampak vzeti na znanje, da je deželni glavar in da je tudi v zvezi z manjšinskimi vprašanji naš pogovorni partner.“ (K. Smolle v „nt“, 12. jan. 1990).

Bolj jasno se Smolle ni mogel izraziti o vsebini svojega „novega dialoga“ (=pogovora): to je po eni strani dogovarjanje s Haiderjem (in Tratnigovo) o ločevalni politiki v šolstvu in prekinitvi diskusije z vsemi tistimi, ki se zavzemajo za ohranitev skupne šole, za razširitev dvojezičnosti in proti ločevanju narodnosti pri nas doma in po svetu.

Pa še tole: v krožku nikomur ne gre za „preprečitev manjšinskega mandata“, kot trdi pisec v „nt“, temveč prav narobe. Edinole Smoleju gre za zagotovitev Smollejevega mandata. Krožek pa si je zastavil nalogo, da izdela nov manjšinski program, ki bo ustrezal družbenim predstavam Zelenih, ne pa zagovornikom ločevanja.

P.S. To pismo sem posredoval za objavo seveda tudi uredništvu „nt“

dr. Jože Messner, Celovec

Koroška komisija: potrebno je pojasnilo

k članku „Prvo zasedanje koroške komisije, „nt“, 26. 1. '90, str. 2 in 3

Pisec članka trdi, da sem se na seji „Delovnega odbora koroške pedagoške komisije“ zavzemal za ustanovitev dvojezičnega razreda, čim se k dvojezičnemu pouku prijavi 1 otrok. Ta trditev ne odgovarja resnici.

V enem svojih prispevkov sem poudaril, da je treba razlikovati dvoje:

1. Potrebno število otrok za ustanovitev dvojezičnega razreda. To število je trenutno na predšolski stopnji in na nižje organiziranih šolah 7.

2. Potrebno število otrok za ustanovitev dvojezične skupine v razredu, kjer večina otrok ni prijavljena k dvojezičnemu pouku. Na območju dvojezičnega šolstva je to (najmanjše) število 1.

Mnenja sem, da je treba po vsej Koroški, tudi tam, kjer dvojezične šole ne obstajajo, omogočiti poučevanje v slovenskem jeziku vsem otrokom, če to starši želijo.

Še misel k zaključku omenje-

nega članka s podnaslovom „Ob robu...“

Če nekdo doseže možnost učenja slovenskega jezika na ljudskih šolah po vsej Koroški, torej tudi izven dvojezičnega območja, in to je dosegla ZSO (družina Messner-Zeichen, odvetnik dr. Brugger), potem nikakor ni logično, da se v omenjenem članku dr. J. Messnerju podtika, češ da je morda tudi on za ločevanje otrok v Celovcu. Tako pisanje v zagovor storjeni Smollejevi napaki je dokaj čudnaško ravnanje. Pisec članka ima nas bralce za zelo pozabljive in popolnoma nesposobne za kritično razlaganje dogajanj.

Ne igravimo se „vojno med NSKS in ZSO“ tudi na šolskem področju. Raje storimo vse, da bi omogočili razvoj in obstoj dveh ljudskih šol v Celovcu (Mohorjeve in javne ljudske šole na pedagoški akademiji), kjer bi se poučevalo tudi v slovenskem jeziku.

Franc Kukovica

TRIBUNA BRALCEV

Nikomur ne gre za preprečitev manjšinskega mandata!

V prejšnji izdaji „Našega tednika“ (26. januar 1990) se neimenuvani pisec v prispevku „Bomo nekega dne le še nemško govoreči Slovenci“ zaletava v vrsto sodelujočih na pogovoru delovnega krožka „Manjšine“ Zelene alternative 20. decembra v Tischlerjevi dvorani v Celovcu. Ker piscu zmanjkujeta stvarnih argumentov, se zateka k preizkušeni metodi sprevedanja in podtikovanja.

Tako npr. povsem zamaženi, da so v delovnem krožku poleg večjega števila Slovencev sodelovali tudi dve Hrvatice z Gradišanskega, mag. Terezija Stoišič in Marijana Grandič ter dva sodelavca „Hrvatskih novin“, Peter Tyrán in Franjo Schruiff. Terezija Stoišič že od zadnjega kongresa Zelenih dalje vodi delovni krožek v okviru ZAL. V njem sodelujejo poleg predstav-

nikov manjšin tudi sogovorniki iz vrst večinskega naroda. Iz Štajerske npr. Doris Pollet-Kammerlander, sodelavka ZAL, s Koroške pa odvetnik dr. Brugger, docent dr. Holtzinger, ki šteje med pionirje zelenega gibanja, ter prof. Gstettner, mednarodno priznan strokovnjak na področju interkulture vzgoje in dvojezičnega šolstva.

To pa nekaterim funkcionarjem KEL ni prav nič po godu. Hubert Mikl npr. se je tako zelo spozabil, da je prof. Gstettnerju odrekel pravico diskutirati o dvojezičnosti vse dotlej, dokler se ne nauči slovenščine. Vsi navzoči v krožku so to nekulturno izjavo samozvanega „zastopnika“ manjšin zavrnili, tajnik NSKS in predsednik KEL pa sta molčala. Za svoj „novi dialog“ sta si svoje partnerje očitno že izbrala: „Moja naloga pa gotovo ni soditi o nje-

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 2.2.	9.05 Družina Adams; 10.30 Domo-tože o St. Luisu; 14.05 Eva; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Derrick; 21.20 Dinastija – Denverjev klan; 22.05 Pogledi s strani; 22.45 Pesem o umoru in uboju; 0.10 Aktualno; 1.00 Poročila.	11.00 Šport; 16.40 Leksikon umetnikov; 16.45 Hotel; 17.30 Kraj srečanja narava; 18.00 Bavarsko sodišče; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Po rdeče-belo-rdečih sledovih; 21.20 Zadeva: Zapad; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 23.00 Monty Python Flyngov cirkus; 23.35 Ušnjene jope; 0.30 Otok izgubljenih ladij; Poročila.	9.00 Risanka; Smrkci; Sladoled za plesalce; Kam, kje, kako med počitnicami; Sokoli; 11.40 V hribih se dela dan; 12.15 Domovina; 15.25 Teleski 90; 16.30 Dnevnik; Mozaik; 18.00 Spored za otroke: Pojdi nekam; Pika nogavička; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Nafta; 21.15 G. Barski: Plačanec; 23.10 In ladja pluje.	 Kriminalka: „Smrtni patent“ Petek, 2. 2. 1990, TV A1, 20.15 – Smrtni patent“ je podnaslov nocojšnje serije „Derrick“. V njej bo komisar Derrick (Horst Pappert) raziskoval skrivnostno smrt v nekem münchenskem kletnem arhivu. Po ugotovitvi, da je v prostoru šlo za fizičen obračun – tako so pokazale najdene sledi – je jasno, da gre za umor; spretni komisar naposled najde tudi storilca.
SO 3.2.	9.05 Družina Adams; 11.00 Dediščina Guldenburgovih; 14.05 Dragulji 7. kontinenta; 14.40 Strašilo gre v Ameriko; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Panoptikum; 18.30 Šport; 19.00 2x7 – 7 dni sporeda na 2 kanalih; 19.30 Čas v sliki; Šport; 20.15 Družinski praznik; 22.00 Igra za življenje; Aktualno; 23.50 Loping; 1.40 Poročila; Exlibris.	10.30 Šport; 16.00 Moja najljubša viša; 17.00 Draga družina; 18.00 Bavarsko sodišče; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Zoff v Beverly Hillsu; 22.00 Srčni list; 23.25 Neposredno v soboto; 0.40 Poročila; 0.45 Exlibris.	9.00 Spored za otroke: Radovedni taček; Lonček kuhaj; Storžkovo popoldne; Ciciban, dober dan; 10.15 Mladi Sherlock; 14.20 Lassie – nov začetek; 15.55 Žarišče; 16.45 Spored za otroke; 16.55 DP v košarki; 18.30 V Šabonu Yanomamije; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Kolo sreče; 22.25 L. Greer: Lepi upi; 23.15 Drugačen odnos.	Boj proti nehumanim razmeram Ponedeljek, 5. 2. 1990, TV 1, 22.10 – Naslov drame je „Sibirija“. V njej se stari moški (Siegmar Bergelt) bori proti nečlovečnosti in postrežniški rutini v domu onemoglih. Ob tem se spominja ujetništva v Sibiriji. Na koncu skuša častno umreti. Delo je napisal Felix Miterer.
NE 4.2.	9.05 Kulturni obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 14.05 Beneški Casanova; 15.30 Spored za otroke; 17.00 X-Large; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.15 Loto: žrebanije; 19.30 Čas v sliki; Šport; 20.15 Neapeljska ljudska opera; 23.55 Aktualno.	9.05 Šport; 10.15 Kulturni zajtrk; 11.00 Šport; 13.00 Dober dan, Koroška; 14.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Alf; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Over the top – Moj oče prekosi vse; 21.55 Polica Epidemy; 23.10 Simon Templar; 23.10 Šport.	8.50 Otroška matineja: Živ žav; 9.20 SP – veleslalom (ž); Pika nogavička; Lepi upi; 11.00 Alo, Alo; 11.30 Ansambel Štirje kovači; 12.20 SP – veleslalom (ž); 14.10 Dediščina Guldenburgovih; Dnevnik; 16.45 Po sledeh Pink Panterja; 18.50 Risanka; Dnevnik; 20.05 Podarim – dobim; 20.17 G. Mihič – E. Kusturica: Dom za obešanje; 21.10 Zdravo.	In ladja plave: ital.-franc. film Petek, 2. 2. 1990, TV LJ1, 23.10 – Film „In ladja plave“ je delo režiserja Fellinija. V nosilnem elementu filma se kaže podoba družbe, ki gre proti svojemu koncu, razpeta med upanjem in vdanostjo v usodo, fatalizmom in obljubami, dopolni pa jo skupina srbskih beguncev, ki jih mornarji rešijo iz morja. Soočanje teh dveh svetov odkrije njune točke predvsem v ozadju zgodovinskega dogajanja, saj gre za čas, ko je bil v Sarajevu izvršen atentat na prestolonaslednika Ferdinanda.
PO 5.2.	9.05 Alf; 10.30 Beneški Casanova; 14.00 Pepcy; 14.05 Konny in Peter muzicirata; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Hunter; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Sibirija; 23.30 Simon Templar; 0.15 Aktualno.	16.40 Leksikon umetnikov; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Hotel Paradies; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Telo – duh – zavest; 23.25 Moja očetnjava je vsak obljuden svet; 0.25 Aktualno.	9.00 Spored za otroke; Da ne bi bolelo; 9.55 Mozaik; 16.30 Dnevnik; 16.40 Poslovne informacije; 16.45 Mozaik; Zdravo; 18.10 Spored za otroke: Radovedni taček; Miti in legende; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Drama; 21.10 Osmi dan; 21.55 Dnevnik; 22.15 Človek in glasba; 23.00 Videostrani.	
RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00		Dober dan, Koroška Spored za 4. 2. 1990, ob 14.00, TV A2		
<p>Petek, 2. 2. (glasb. oddaja). Magazin novih knjig (Duhovna misel (žpk. Marko Jernej))</p> <p>Sobota, 3. 2. 18.10–18.30: Od pesmi do pesmi – Dogodki in odmevi od srca do srca</p> <p>Nedelja, 4. 2. 6.30–7.00: Dobro jutro na Koroškem</p> <p>Ponedeljek, 5. 2. Stare dekve tožba – Iz spominov Fani Wieser</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Elan-Brnca: proizvodnja se prilagaja zimi ● Potrebe in želje po dvojezičnem otroškem varstvu/Bilčovs, Bekštanj ● Češčenje svetega Antona v Goselni vasi ● Malo za šalo, malo zares: Turnir v malem nogometu ● Otroci ● Glasba 		

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj starši svoje otroke, ki jih želijo v šolskem letu 1990/91 prešolati na gimnazijo, prijavijo takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 5. do 28. 2. 1990, ravnateljstvu Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so vsak dan od 7.30 do 16 ure, ob petkih do 13. ure. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

2. Sprejemne izpite bo treba prijavljenemu učencu opravljati le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sreda, 4. julija 1990.

3. Konec maja 1990 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. V tem primeru je priporočljiv razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič-Pl. 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospernik l.r., ravnatelj

VPISOVANJE

na dvojezični srednji in višji šoli za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu
bo od 5. do 28. februarja 1990.

Na izbiro so tri izobraževalne možnosti:

- 1-letna gospodinjstva šola
 - 3-letna strokovna šola za gospodarske poklice
 - 5-letna višja šola za gospodarske poklice z maturo. Pogoj za sprejem v vse tri tipe šol je uspešno zaključena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine.
- Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po tel. št. 04253/343.

Formularje za vpis prejmete v šolski pisarni ali po pošti. Izpolnjene tiskovine oddajte na šoli najkasneje do 28. februarja 1990. Priložite polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo in v 5-letno višjo šolo je potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 4. julija 1990.

Vodstvo šole

TRIBUNA BRALCEV

Iz drugega zornega kota

Spet sem bral članek, tokrat v zadnji številki „Punta“, časopisa KSSŠ/D, ki govori o odklonilnem zadržanju za skupno praznovanje ob 70-letnici plebiscita.

Vsakega koroškega Slovenca razveseljuje in mu vliva ponosa, ko sliši o prizadevanjih in skrbeh mladine za obstoj narodne skupnosti. Tudi jaz se ji priključujem. Hotel pa bi le izraziti nekaj misli k temu članku.

Vsak človek bi bil najprej pripravljen, da ne more sodelovati z ljudmi, ki mu niso naklonjeni in ga skušajo zatirati. In če bi sodeloval, bi veljal za izdajalca. Drži. A kako naj se zadrži taisti človek, če so sile, ki mu nasprotujejo, na oblasti? Ali naj ne upošteva teh oblasti in se ne briga zanje ali pa naj si z izkušeno previdnostjo in lisičjo spretnostjo skuša odkrhati kak delček oblasti? Zame bi bilo logično drugo. Gotovo v tem primeru tudi za vas, dragi „Dunajčani“. Omenjeni članek pa posreduje vtis, da le ni tako.

Zgodovina nas uči, da je manjšina primorana sodelovati z večino, včasih tudi pod slabšimi pogoji, če se hoče razvijati. Nikakor nočem vzbujati vtisa, da naj se slabši podredi oziroma asimilira. Vedno si kuže svojo usodo sam. Zakaj naj bi se torej koroški Slovenci v koroški javnosti skrivali in ne izražali vseh priložnosti,

da seznanimo vse ljudstvo, ne le sotrpine, z vsakdanjimi problemi manjšine? Zakaj bi se zapirali in jamrali, kot je to navada nekaterih, češ, kako slabo nam gre. Vem, da smo v določenih krogih nezaželeni.

Globoko pa sem prepričan, da nas bodo koroški ljudje priznali samo tedaj, če bomo sami, ne izključno jezikovni in drugi strokovnjaki, za nas znali stvarno predložiti ljudstvu našo zagatno stanje. Ne bo zadostovalo, zraven pa se sami osmešimo, če bomo zgolj tolkli po naših javnih zastopnikih. Treba jih je podpirati, tudi če ga včasih polomijo. Enotnost in medsebojno zaupanje nas bosta držala pokonci, ne pa razdvojenost in nezaupanje. Pameten človek se iz napak uči in skuša iz slabega narediti najbolje.

V mojih očeh torej naše sodelovanje pri plebiscitni obletnici ne bi bilo „prohaidersko“, kot to mnogi pojmujejo. Nasprotno! Imeli bi priložnost, da izrazimo misli in ključna vprašanja tudi iz našega zornega kota, stvarno in po resnici. Lahko bi na ta način odpravili delček prepreke med narodnima skupinama. Kajti zagotovo se naše misli ne bojo odbile od vseh ušes. Haider slej ko prej ni vsa Koroška.

Adrian Kert, Nonča vas

od
vsepovsod

Siva mrena

Kadilcem že tako grozi veliko boleznih, zdaj pa so ameriški znanstveniki ugotovili, da se z vsako pokajeno cigareto poveča možnost, da ljubitelji sivomodrih nikotinskih oblačkov zbolijo za sivo očesno mreno. Raziskava, v kateri je sodelovalo 838 ribičev, starih od 30 do 94 let, je pokazala, da kadilce pred dopolnjenim 70. letom siva mrena prizadene dvakrat pogosteje kot tiste, ki so kajenje opustili pred več kot desetimi leti. Z vsako pokajeno cigareto se tveganje povečuje. Torej razlog več, da prenehate kaditi!

Najstarejši?

V mestu Fudžair v Združenih arabskih emiratih je umrl Kalfan bin Mohamad, katerega so imeli za najstarejšega človeka na svetu. Star naj bi bil 130 let, vendar nihče ne pozna njegovega točnega rojstnega datuma. Menda tudi nikoli ni šel k zdravniku.

Foto-natečaj: „Planine v sliki“

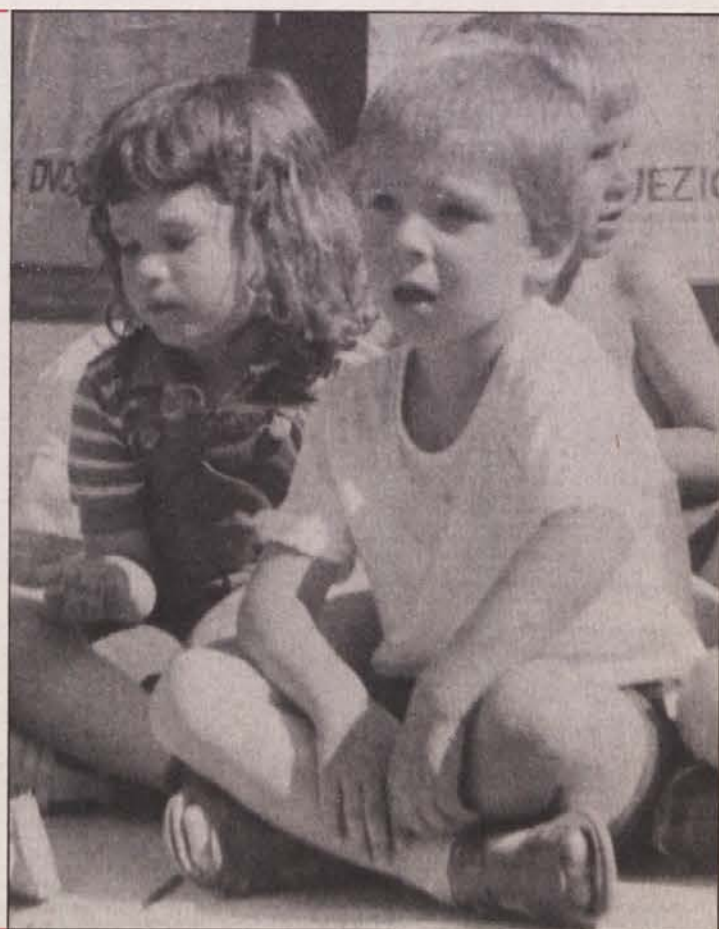
Slovensko planinsko društvo v Celovcu tudi letos razpisuje fotografski natečaj „Planine v sliki.“ Vsak lahko pošlje do 3 slike (barvne ali črno-bele) na naslov: Slovensko planinsko društvo, 9020 Celovec. Rok za sodelovanje je 28. februar. Slovensko planinsko društvo bo marca t. l. pripravilo razstavo poslanih fotografij, 10 najboljših pa bo nagrajenih.

Javna dvojezična ljudska šola v Celovcu!

Skupnost staršev za dvojezično ljudsko šolo v Celovcu, ki se zavzema za ustanovitev šole na vadnici pedagoške akademije, tudi vas naproša za finančno podporo na konto „Dvojezična šola“ pri Posojilnici-Bank Celovec, bančna štev. 39.103, štev. konta 3.033.313.

Öffentliche zweisprachige VS in Klagenfurt!

Der Elternkreis zweisprachige Volksschule in Klagenfurt, der sich für die Errichtung einer öffentlichen Schule an der Übungsvolksschule der Pädagogischen Akademie einsetzt, bittet um Unterstützung auf das Konto „Dvojezična šola“ bei der Posojilnica-Bank Celovec, BLZ 39.103, Konto-Nr. 3.003.313.

Čikaška mestna uprava je izdala dovoljenje za gradnjo najvišjega nebotičnika na svetu: imel bo 125 nadstropij, visok bo 585 metrov, končali pa naj bi ga do konca leta 1993.

Sears Tower, ki prav tako stoji v Čikagu, bo torej s svojimi 110 nadstropji in 436 metri le še tri leta najvišja stavba na svetu.

Izraz nezadovoljstva

Ameriški črni umetnik David Hammons je oseminštiridesetletnega črnega pridigarja in nekdanjega predsedniškega kandidata Jesseja Jacksona upodobil kot modrookega, plavalasega belca in delo skupaj z napisom „How You Like Me Now?“ (Kako sem vam pa zdaj všeč) razstavil ob prometni ulici v Washingtonu.

Vendar pa se Jackson por-

treta ni dolgo veselil. Kmalu so mladi črnici sliko s kladivom razbili na koščke. Menili so namreč, da je podoba žalitev za ameriške črnce.

Jackson pa ni mislil tako. Črni politik je dal portret skupaj s kladivom postaviti nazaj na isto mesto. To je pojasnil z besedami: „Kladivo ponzarja bes in nezadovoljstvo črncev nad njihovim položajem v tej državi.“

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Prestopna bomba: B. Oblak v Selah

Najbolj prominentno pridobitev med vsemi koroškimi klubi javljajo Selani: v prestopnem roku se jim je namreč pridružil svetovno znani Branko Oblak, ki je bil nazadnje prijavljen pri ASV Celovec. Branko Oblak je že dalj časa opazoval Selane, ki so bili v jesenskem delu prvenstva nemočni in tako pristali na zadnjem mestu lestvice 1. razreda D. Zdaj si Selani seveda obetajo, da bi zaostanek vendar še lahko

Okrepjen ŠK Dob/Aich

Odbojarski klub Dob si je za letošnje prvenstvo zastavil visoka cilja: ženska ekipa hoče v koroško, druga moška pa v regionalno ligo. Doslej sta obe ekipi na najboljši poti, da osvojita naslov prvakov v svojih razredih, vodstvo kluba pa se zaveda, da bo potrebno za prestop v regionalno ligo kvaliteto moštva še izboljšati. Zato so Dobljani dolgo iskali okrepitev in jo zdaj očitno našli: ŠK Dob je namreč včeraj pri odbojarski zvezi prijavil Mirka Jezernika, ki je doslej z OK Mežica nastopal v drugi jugoslovanski, nazadnje pa v slovenski ligi. Z njim se bodo igralci ŠK Dob odpravili tudi na enotedenske priprave na Roglo, tako da bi kar najbolje pripravljene nadaljevali v prvenstvu.

nadoknadili, čeprav si ne delajo prevelikih utvar. Na vsak način pa je pričakovati, da bo Branko Oblak uspel motivirati pretežno mlade igralce Selanov.

Slovenski atletski klub javlja v bistvu le en odhod, ki pa je bil pričakovan. Richard Burger, že jeseni sprt s SAK, je klub zapustil in se pridružil ASV Celovec. Sicer pa v vrstah SAK ni prišlo do sprememb. Z novim legionarjem bo vigredi nastopala tudi Globasnica, kateri se je pridružil Mirko Mišetič, doslej igralec NK Šmartno. Za malo senzacijo je poskrbela Rikarja vas, ki je od Klopinja pridobila izvrstnega Vukadina Lalovića. Največ novih v svojih vrstah pa ima Šentjakob, ki je pridobil Mihija Kunčiča (prej SAK in Sturm Graz), Reinholda Kollerja in Michaela Olipitza.

ATUS spet prvak

Igralci moštva ATUS Borovlje so si minuli vikend spet zagotovili naslov koroškega nogometnega prvaka v dvorani. V finalni tekmi so premagali Treibach s 4:1, v tekmi za tretje mesto pa je Rožek premagal ekipo FC Šentvid s 6:3. Peta je bila Kotmarā vas, ki je premagala koroški ligaški klub WAC s 6:2, sedmi pa je Grebinj, ki je „povozil“ Šmarjeto kar s 7:2.

Marti Oraže (Sele) in Nada Fojkar sta viceprvakinja.

Slovenski klubi upajo na vigred

Sredi februarja se bo začelo vigredno prvenstvo v vseh razredih koroške namiznoteniške zveze. Na kratko si oglejmo, kako so v jesenskem delu igrale slovenske ekipe in slovenski igralci. Izpostaviti je treba žensko ekipo DSG Sele (Nada Fojkar, Marti Oraže), ki z enim samim porazom zaseda drugo mesto za Področje. Fojkarjeva in Oražetova sta tudi v posamični razvrstitvi na drugem in tretjem mestu, boljša je le Zora Zalokar iz Področja.

Moške ekipe so uvrščene slabše, saj je prva ekipa iz Sel v koroški ligi le na zadnjem mestu (brez točk), kljub temu, da je Mirko Matjažević tretji na lestvici posameznikov. Igralci SSK Obir, ki tek-

mujejo v spodnji ligi, so osvojili vsaj pet točk in so tako šesti, najboljši igralec pa je bil Zdravko Smrtnik, ki je na 7. mestu ranglestvice. Druga ekipa Selanov je v 1. razredu vzhod deseta, isto mesto pa zaseda tudi najboljši posamezni igralec Tone Korenjak. Škoda, da Selani letos nimajo več mladinske ekipe, saj je še lani dobro tekmovala v prvenstvu. Tako ostaja le upanje, da se bodo ostale ekipe še izboljšale.

Sicer pa nekateri slovenski igralci tekmujejo za druge klube: Kupper in Mohar za Modestus, Luschnik in Komatitsch pa za TTC Železna Kapla. Najbolje je uvrščen Marko Kupper, ki je 3. v tretjem razredu.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Smučarski tečaj SŠZ odpovedan

Sicer je Filzmoos na Salzburškem pravi raj za ljubitelje zimskega športa, toda letošnja zima je prizadela tudi ta kraj nedaleč od Dachsteina. Prizadela pa je tudi smučarje, ki so se tja odpravljali s Slovensko športno zvezo, da izpopolnijo svoje znanje. Vodju smučarskega tečaja Danilu Prušniku ni preostalo drugega, kot da zaradi pomanjkanja snega tečaj odpove in ga preloži na naslednje leto.

Lastnik hotela Bischofsmütze Heinz Steinbacher se kljub odpovedi (in to brez posledic za SŠZ) že veseli, da bo februarja 1991 lahko gostil dvojezične prijatelje s Koroškega: „I frei mi scho wahnsinnig!“ Gotovo pa se veselijo tudi udeleženci, ki bodo naslednje leto šli s SŠZ na smučarski tečaj.

TERMINI

ŠAH

Nedelja, 4. 2. 1990: Gospa sveta – SŠZ/Carimpex I (9), Breže – SSK Obir II (9).

MEDNARODNO

1. – 11. 3. 1990: Odprti mednarodni hitropotezni turnir za šahiste, šahistke in veterane na Bledu. Informacije nudi Šahovska zveza Slovenije, 61000 Parmova 33, tel.: 0 61/316-346. Prijava možna še 1. marca.